

MUNI
LÉKAŘSKÁ
FAKULTA

Fenix

Kineziologie VI.

Mgr. Veronika Málková

Kineziologie VI.

Hodnocení pohybu. Motorika osového orgánu, páteř a její zakřivení, funkce páteře, její pohyblivost. Pohybové segmenty.

Kineziologie VI.

➤ Hodnocení pohybu:

- Pasivní (informace o hranicích pohybového rozsahu),
- Aktivní (informace o výkonnosti pohybového aparátu) – vyšetřuje se jako první,
- Pohyb proti odporu (zda je bolest při pohybu v kloubu vyvolána izometrickým stahem svalů pohybujících kloubem, bolest vychází ze svalové tkáně nebo ze šlachy či úponu daného svalu),
- Joint – play (kloubní hra).
- Bariéra:
 - schopnost protahovat nebo vzájemně posouvat tkáně minimální silou po určitou mez,
 - *normální bariéra* - odpovídá obecně platné normě reakce tkáně,
 - charakter: měkký, pružný, ustupující, velký rozsah, odpor narůstá exponenciálně až k anatomické bariéře.

Kineziologie VI.

► Hodnocení pohybu:

• Bariéra:

- *patologická bariéra*: - je restriktivní, odpor prostředí narůstá náhle
 - charakter: tvrdý
 - nepružný
 - omezující, neustupující

• Rozsah pohybu v kloubu:

- 1) fyziologický = rozsah, který odpovídá plnému fyziologickému rozsahu pohybu
- 2) patologický = zvětšen či zmenšen vlivem patologicky změněných faktorů, které ovlivňují rozsah pohyblivosti kloubu (kloubní změny u degenerativních kloubních onemocněních, traumata, záněty, etc. nebo naopak hypermobilita)

Kineziologie VI.

- ▶ **Hodnocení pohybu:**
- **Rozsah pohybu v kloubu:**
 - **Pasivní pohyb: omezený v určitém směru, rozsahu a posloupnosti (dle kloubního vzorce, tzv. capsular pattern) = porucha intraartikulární.**
 - **Pokud není omezení směrů pohybů ve smyslu kloubního vzorce (non capsular pattern) → extrakapsulární léze.**
 - **Capsular pattern dle Cyriaxe – posloupnost omezení rozsahu pohyblivosti, která je typická pro každý jeden kloub (hlavně u kloubů s větším počtem stupňů volnosti a s větším kloubním pouzdem s mnoha receptory – RAK, KYK).**
 - **RAK = ZR – ABDK – VR**
 - **KYK = VR – FLX – ABDK – EXT**

Kineziologie VI.

- ▶ **Hodnocení pohybu:**
- **Rozsah pohybu v kloubu:**
 - **Aktivní rozsah pohybu:** omezení pro bolest (vychází z měkkých tkání – svalů, šlach, atd.), pro svalovou slabost – z poruch inervace, atd. (extraartikulární)
- **Kloubní vůle (joint – play):** malý pohyb v kloubu v jiných směrech, než jsou typické pro jeho funkci.
 - Ztráta joint – play → tuhost v kloubu, zhoršení pohyblivosti
 - Vymezena elasticitou kloubního pouzdra a tahem krátkých periartikulárních svalů
 - Směry joint – play: distrakce, antero-posteriorní posun, latero-laterální posun, rotační pohyb, zaúhlení do stran.

Kineziologie VI.

► Hodnocení pohybu:

• Goniometrie:

- Měření rozsahu pohybu v kloubu
- Pohyb v kloubu = změna úhlu mezi sousedními pohybovými segmenty, které se v kloubu stýkají
- Objektívni zhodnocení ROM (range of motion), tíže postižení, kontrola terapeutické intervence, zlepšení/zhoršení rozsahu pohybu před/během/po terapii, rozlišení intra/extraartikulární poruchy
- Hodnocení pohybu: nejčastěji metoda SFTR
 - Pohyb v rovině sagitální – FLX, EXT
 - Pohyb v rovině frontální – ABDK, ADDK, lateroflexe
 - Pohyb v rovině transverzální – horizontální ABDK a ADDK
 - Pohyb rotační – ZR a VR

Kineziologie VI.

- ▶ **Hodnocení pohybu:**
- **Funkční svalový test: hodnocení svalové síly jednotlivých svalů či svalových skupin vykonávajících jeden pohyb.**
 - **6 základních stupňů hodnocení, 0-5 (výsledky v přechodné hodnotě značeny znaménky „+“ a „-“)**
 - **St. 5 Sval je schopen vykonat pohyb i proti značnému odporu.**
 - **St. 4 Sval je schopen vykonat pohyb proti střednímu odporu.**
 - **St. 3 Sval je schopen vykonat pohyb proti působení gravitace, bez přídatného odporu.**
 - **St. 2 Sval je schopen vykonat pohyb jen při vyloučení působení gravitace.**
 - **St. 1 Sval není schopen pohyb vykonat, ale jsou viditelné či palpovatelné jeho záškuby.**
 - **St. 0 Sval nejeví známky stahu, záškubu.**

Kineziologie VI.

► Hodnocení pohybu:

• Funkční svalový test

• Hodnocení svalového testu mimického svalstva:

• St. 5 Bez asymetrie

• St. 4 S lehkou asymetrií

• St. 3 Stah zhruba v polovině rozsahu zdravé strany

• St. 2 Stah zhruba ve čtvrtině rozsahu zdravé strany

• St. 1 Viditelný či palpovatelný záškub svalu

• St. 0 Bez známky stahu

• Specifické – svalová síla dle ISNCSCI protokolu u míšních lézí

VPRAVO	MOTORIKA KLÍČOVÉ SVALY	CITLIVOST KLÍČOVÉ BODY		CITLIVOST KLÍČOVÉ BODY	MOTORIKA KLÍČOVÉ SVALY	VLEVO	
		Lehký dotyk (LD) Píchnutí špendlíkem (PŠ)	Lehký dotyk (LD) Píchnutí špendlíkem (PŠ)				
		C2	C2	C2	C2		
		C3	C3	C3	C3		
		C4	C4	C4	C4		
	C5	C5	C5	C5	C5		
PHK (Pravá horní končetina)	Flexory lokte	C6	C6	C6	C6	LHK (Levá horní končetina)	
	Extenzory zápěstí	C7	C7	C7	C7		
	Extenzory lokte	C8	C8	C8	C8		
	Flexory prstů	T1	T1	T1	T1		
	Adduktory prstů (malík)	T2	T2	T2	T2		
Komentář (Nakličové svaly? Důvod pro NT? Bolavé?):		T3	T3	T3	T3		
		T4	T4	T4	T4		
		T5	T5	T5	T5		
		T6	T6	T6	T6		
		T7	T7	T7	T7		
		T8	T8	T8	T8		
		T9	T9	T9	T9		
		T10	T10	T10	T10		
		T11	T11	T11	T11		
		T12	T12	T12	T12		
		L1	L1	L1	L1		
			L2	L2	L2	L2	
PDK (Pravá dolní končetina)	Flexory kyčle	L3	L3	L3	L3	LDK (Levá dolní končetina)	
	Extenzory kolene	L4	L4	L4	L4		
	Dorsiflexory hlezna	L5	L5	L5	L5		
	Dlouhý extenzor palce	S1	S1	S1	S1		
	Plantární flexory hlezna	S2	S2	S2	S2		
	S3	S3	S3	S3	S3		
	S4-5	S4-5	S4-5	S4-5	S4-5		
	Volní anální kontrakce (ano/ne)	S4-5	S4-5	S4-5	S4-5	Hluboký anální tlak (ano/ne)	
VPRAVO CELKEM	(MAXIMUM)	(50)	(56)	(56)	(56)	VLEVO CELKEM	
		(50)	(56)	(56)	(50)	(MAXIMUM)	
MOTORICKÁ SUBSKÓRE		SENZITIVNÍ SUBSKÓRE					
PHK	+ LHK	= MSHK CELKEM	PDK	+ LDK	= MSDK CELKEM	PLD	
MAX (25)	(25)	(50)	MAX (25)	(25)	(50)	+ LLD	
						= SSLD CELKEM	
						PPŠ	
						+ LPŠ	
						= SSPŠ CELKEM	
						MAX (56)	
						(112)	
						MAX (56)	
						(112)	
NEUROLOGICKÉ ÚROVNĚ		3. NEUROLOGICKÁ ÚROVEŇ LÉZE (NLI)		4. KOMPLETNÍ NEBO NEKOMPLETNÍ?		ZÓNA ČÁSTEČNĚHO ZACHOVÁNÍ FUNKCE	
Křivky hodnocení 1-5 na zadní straně		(pouze u kompletních poranění)		Nekompletní = senzitivní nebo motorická funkce v S4-5		Náhradní úroveň s nějakou inervací	
1. SENZITIVNÍ	P	L	P	L	P	L	P
2. MOTORICKÁ	P	L	P	L	P	L	P
P	L	P	L	P	L	P	L
L	P	L	P	L	P	L	P
P	L	P	L	P	L	P	L
L	P	L	P	L	P	L	P
P	L	P	L	P	L	P	L
L	P	L	P	L	P	L	P

Seznam literatury

- DOBEŠ, Miroslav, Marie MICHKOVÁ, Petr POSPÍŠIL, Jiří VLČEK a Marek ČENTÍK. Diagnostika a terapie funkčních poruch pohybového systému (manuální terapie) pro fyzioterapeuty. 1. vyd. Horní Bludovice: Domiga, s.r.o., 2011. 76 s. ISBN978-80-902222-4-3.
- DYLEVSKÝ, Ivan. *Kineziologie : základy strukturální kineziologie*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2009. 235 s. ISBN 9788073873240.
- DYLEVSKÝ, I. *Speciální kineziologie*. Praha: Grada Publishing, 2009, 184 s., ISBN 978-80-247-1648-0.
- DRÁPELOVÁ, Eva. Přednášky z Diagnostiky a terapie funkčních poruch I, 2013, LF MU
- JANDA, Vladimír, 2004. *Svalové funkční testy: kniha obsahuje 401 obrázků a 65 tabulek*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-0722-8
- KOLÁŘ, P. *Rehabilitace v klinické praxi*. 1. vyd. Praha: Galén, 2009, 713 s. ISBN 978-80-7262-657-1
- SOSÍKOVÁ, Michaela. Přednášky z Propedeutiky v rehabilitaci I, 2012, LF MU
- www.spinalcord.cz